

Àcar de les collites, àcar de la sarna de la sega (*Trombicula autumnalis*)

Text: © Joaquim Castellà Espuny

Fotografies : © Joaquim Castellà Espuny

Nom científic
<i>Trombicula autumnalis</i>
Ordre
Acari
Família
Trombiculidae
Mida
0,15 - 0,3 mm (estadi de larva)

Foto 1: Larva alimentada del trombicúlid
Trombicula autumnalis

Reconeixement

Les larves dels trombicúlids conegudes amb el nom "d'àcars de les collites" o "chiggers", són molt petites però visibles quan parasiten els seus hosts, on destaquen pel seu color vermellós. Observades al microscopi presenten tres parells de potes i el cos recobert de sedes (Foto. 1). Les persones afectades experimenten una intensa pruija en els llocs de fixació, que solen ser els turmells, canells i totes aquelles zones on la roba queda més ajustada, per exemple la línia del cinturó o la goma dels mitjons. En un primer moment la lesió es caracteritza per una pàpula en el centre de la qual es pot observar una petita larva de color vermell. A les poques hores la lesió pot adoptar un aspecte vesicular.

Detecció i seguiment

L'espècie *Trombicula autumnalis* (=Neotrombicula autumnalis) és responsable d'unes dermatitis molt molestes que pateixen humans i animals en determinades èpoques de l'any. La larva és l'única fase paràsita i apareix sobretot a finals de l'estiu i a la tardor. D'aquí deriva el seu nom d'àcar de les collites o de la sarna dels segadors. És un àcar exòfil, és a dir que sempre viu a l'exterior, i per tant les infestacions no tenen mai lloc a l'interior dels habitatges. Les persones i els animals s'infesten quan surten a jardins o camps durant les èpoques d'activitat de les larves. El seu hàbitat són els marges dels camps de conreu, zones de matolls, i llocs on s'acumula molta pinassa i fullaraca.

Riscos/problemes per a la salut

Els àcars es fixen a la pell dels hostes amb el seu aparell bucal, però no excaven galeries a la pell com fan alguns àcars de les sarnes. Una vegada fixats secreten saliva que conté enzims digestius que lisen les cèl·lules epidèrmiques de l'hoste. Les larves s'alimenten de líquid intracel·lular. El color vermell característic no és degut a la ingesta de sang de l'hoste com es podria pensar, sinó a un pigment propi. La pruija apareix entre les 3-5 hores postfixació, i entre les 10-15 hores es pot desenvolupar una dermatitis més o menys greu depenent de cada persona. Transcorreguts 3-4 dies, abandonen el seu hoste i passen a ser de vida lliure. La dermatitis estarà present encara uns dies i potser setmanes. Afortunadament, aquesta espècie de trombicúlid no sembla implicada en la transmissió de patògens, a diferència de l'espècie asiàtica (*T. akamushi*) implicada en la transmissió d'una rickettsia (*R. tsutsugamushi*) responsable d'una malaltia tífica en l'home coneguda amb el nom de "febre dels matolls".

Cicle biològic

Els adults d'aquesta espècie són de vida lliure i dipositen els ous al terra. Les larves que n'eclosionen puguen a la vegetació i resten a l'espera d'un hoste potencial. Una vegada han accedit a un hoste es fixen a la seva epidermis i comencen a alimentar-se. La presència de l'àcar no sol ser immediatament detectada; d'aquesta manera l'àcar garanteix la seva pròpia supervivència. Si no és interrompuda, la larva s'alimentarà durant uns 3-4 dies i posteriorment deixarà l'hoste i caurà al terra on tindrà lloc la muda a nimfa. Les nimfes i els adults són depredadors d'altres petits invertebrats, però fins a la propera generació de larves aquests trombicúlids passaran desapercebuts.

Mesures correctores i/o preventives

En zones molt infestades i de dimensions petites o controlades, per exemple en jardins, es poden combinar mesures químiques amb la neteja de matolls, pinassa i fullaraca. Però en àrees grans l'única opció és recórrer a l'ús de repel·lents. Productes a base de dietiltoluamida (DEET) es poden aplicar directament sobre la pell i garanteixen protecció durant unes hores. Una altra possibilitat és banyar la roba amb una dilució de permetrina; una vegada assecada l'efecte repel·lent es manté durant setmanes encara que es renti la roba.

Mesures de control actiu

En persones es pot fer un tractament simptomàtic de les lesions amb pomades calmants i antisèptiques per evitar infeccions secundàries. Els antihistamínics estarien justificats en infestacions elevades. Els àcars encara presents en les lesions poden ser retirats amb una agulla estèril; és convenient procedir seguidament a desinfectar la lesió. En animals molt parasitats es pot recórrer a l'ús de banys amb compostos acaricides per eliminar els àcars. En aquest cas, els antihistamínics poden disminuir la pruija i per tant les ferides que es poden causar en gratar-se.

Bibliografia

- Burgess, N.R.H. and Cowan, G.O. 1993. *A colour Atlas of Medical Entomology*. 144 pp.
- Lane, P.R. and Crosskey, R.W. 1993. *Biology and medical importance of mites*. 644-648. In *Medical Insects and Arachnids*. Editorial Chapman & Hall
- Rodhain, F. et Perez, C. 1989. *Les acariens: systématique, biologie, importance médicale*. 323- 338. *Précis d'Entomologie Médicale et Vétérinaire*. Editorial Maloine